

Het structuurloze debat

Het is een vaak aangehaalde wijsheid: 'Wanneer mensen zich aan de regels houden, dan denken ze niet zelf na. En als mensen niet nadenken dan gaan ze de regels letterlijk nemen'. Debatregels vormen hierop geen uitzondering. Het structuurloze debat is een manier om studenten na te laten denken over de betekenis en achtergrond van debatregels in een specifieke context door ze aan den lijve te laten ervaren wat het is om zonder zulke regels te moeten werken. Omdat in het debat verworven kennis wordt uitgewisseld, kan de werkvorm, naast de ontwikkeling van spreekvaardigheid, ook gebruikt worden als werkvorm om kennis te verwerken en zich eigen te maken.

Werkwijze

- 1 De studenten, die nog niet zijn ingewijd in de kunst van het debatteren, worden door de docent uitgenodigd met elkaar te discussiëren over een bepaalde vakinhoudelijke kwestie. Er worden geen regels gesteld;
- 2 Na ongeveer 10 minuten wordt het debat stilgelegd door de docent. In deze time-out worden de hoofdregels voor dit type debat bepaald. Gekeken wordt wat er goed ging en wat minder goed en wat er gedaan kan worden om het debat soepeler en efficiënter te doen verlopen. Aan de hand van deze ervaringen stellen de studenten zelf een aantal regels voor;
- 3 Volgens de vastgestelde regels wordt het debat dan voortgezet;
- 4 Na ongeveer 15 minuten wordt het debat voor een tweede keer stilgelegd. Dit keer om de vastgestelde spelregels op effectiviteit na te bespreken, te verfijnen en zo nodig bij te stellen. Opnieuw worden de ervaringen uit het debat gebruikt om de regels nader te bepalen;
- 5 Het debat wordt voortgezet en afgerond, waarna de docent de gevonden regels samenvat en onderbouwt en zonodig uitbouwt met wat er in de literatuur over staat. Op deze manier worden de uiteindelijke regels voor een debat vastgesteld.

Voorbeeld

In het vaardighedenonderwijs van Natuurwetenschap & Innovatiemanagement (NW&I) wordt expliciet aandacht besteed aan vergader- en debattechnieken. In de propedeuse worden de beginselen van vergaderen en debatteren bijgebracht (en neergelegd in een vaardighedendossier) en in latere jaren wordt hierop teruggegrepen en voortgeborduurd. In het vaardighedenonderwijs in de propedeuse vormt het structuurloze debat het startpunt van en uitgangspunt voor het onderwijs in debatteren.

Opmerkingen

- Het structuurloze debat is alleen zinvol als de deelnemers niet of onvoldoende op de hoogte zijn van de regels die voor verschillende debatvormen gelden. Daarom is het een introductievorm: alleen geschikt voor studenten die voor het eerst met elkaar in debat gaan.
- De werkvorm is alleen zinvol als de vastgestelde regels later weer gebruikt worden. Als op zichzelf staande werkvorm verliest het zijn betekenis. Dat houdt in dat de docent een goed overzicht moet hebben over hoe en waar er later in het curriculum een beroep gedaan wordt op de regels.
- De studenten moeten niet het gevoel krijgen misbruikt te worden om een regel te illustreren. Daarom is het aan te raden studenten niet te lang in structuurloosheid onder te dompelen en het debat eventueel al eerder te onderbreken voor een time-out.

Over dit document

Deze werkvorm is afkomstig uit Milus, J., Oost, H. en Holleman, W. (2001). *Werken aan Academische vorming. Ideeën voor actief leren in de onderwijspraktijk*. Utrecht: Universiteit Utrecht (IVLOS).

U mag dit materiaal gebruiken indien u de bron correct vermeldt en indien u zelf ook uw materiaal deelt via de website.